Raadsvoorstel Opiniërend

Input afwegingskader locatiekeuze spreidingswet

aan:	de raad van de gemeente Teylingen
zaaknummer	Z-23-346881
datum collegevergadering:	19 maart 2024
datum raadsvergadering:	25 april 2024
agendapunt:	
portefeuillehouders:	Mevr. M.E.I. Volten, Mevr. E. Koek
behandelend ambtenaar:	J.Paauw
emailadres:	j.paauw@hltsamen.nl
telefoon:	14 0252

Wij stellen voor:

1. Aan de raad wordt gevraagd input mee te geven aan het college voor de uitwerking van een afwegingskader voor locatieselectie en input voor het communicatie en participatieplan voor het realiseren van de opgave vanuit de spreidingwet.

Samenvatting/Inleiding
De “Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen” hierna te noemen de Spreidingswet, is op 1 februari 2024 ingegaan. In een extra informatiebijeenkomst van 4 maart 2024 heeft het college de gemeenteraad meegenomen in de inhoud van deze wet. Daarin is afgesproken dat de Spreidingswet in beeldvormende sessie op 18 maart 2024 en een opiniërende vergadering in april verder behandeld wordt.

Korte inhoud van de Spreidingswet
De Spreidingswet verdeelt het aantal op te vangen vluchtelingen over de gemeenten in Nederland. Deze verdeling volgt uit de capaciteitsraming van het ministerie van Justitie en Veiligheid. De verwachte landelijke behoefte aan opvangplaatsen in de volgende twee jaren, is door het ministerie berekend. Uit deze raming volgt een provinciale opgave (19.776) en een indicatieve opgave per gemeente. Voor de gemeente Teylingen is deze opgave 252 opvangplekken waarvan 21 plekken voor alleenstaande minderjarige vluchtelingen. Dit aantal is een afgeleide van het landelijke aantal en gebaseerd op twee criteria: het inwoneraantal en het welvaartsniveau van de gemeente.

Op basis van de gemeentelijke besluiten in de regio Holland Rijnland wordt het regionale aanbod gedaan aan de provincie. De provincie geeft de verzamelde besluiten van de regio’s uiterlijk 1 november 2024 door aan het Rijk. Daarna volgt de realisatiefase waaronder de vergunningaanvragen.

Invulling van deze opgave dient plaats te vinden middels duurzame opvangplekken. Een duurzame opvangplek is voor minimaal 5 jaar beschikbaar. Ook als blijkt dat de capaciteitsraming in de toekomst lager uitvalt, blijven deze opvangplekken beschikbaar om zo fluctuaties in opvang op te kunnen vangen.

De Spreidingswet geeft de mogelijkheid om kleinschalige opvanglocaties te realiseren. Criterium is dat de omvang van de locatie uitvoerbaar moet zijn voor de ketenpartners (Immigratie- en Naturalisatiedienst en Centraal Orgaan opvang vluchtelingen, hierna IND

en COA) waarbij genoemd wordt dat een moedervoorziening (vluchtelingencentrum; hierna: azc) met satellieten het beste zou voldoen.

Raadsbesluit regionaal voorstel april 2023
De provincie Zuid-Holland heeft vorig jaar een bod gedaan aan het Rijk om in de provincie 10.000 opvangplekken te realiseren. Dit bod is verdeeld naar de regio's binnen de provincie. De gemeenteraden in de regio's Holland Rijnland en Midden-Holland hebben afspraken gemaakt over hoe ze willen omgaan met het creëren van plekken voor de opvang van 2.200 vluchtelingen voor een periode van 5 jaar (met het raadsbesluit van 20 april 2023). Het bod van de Provincie Zuid-Holland komt naar verwachting met de komst van de spreidingswet te vervallen.

Afstemming in de regio
We gaan met de regio in overleg over de totale opgave en benodigde voorzieningen voor onze regio.

Dialoog met de inwoners
Het college is zich bewust van het feit dat het opvangen van vluchtelingen gevoelig ligt in de samenleving. Dit kan veel emoties oproepen. De zorgen in de samenleving gaan onder andere over de druk op de woningmarkt en bestaanszekerheid. Het gevoel dat deze mensen voorgetrokken worden terwijl een deel van onze inwoners ook worstelen met rondkomen en meedoen en een woning zoeken/vinden. Tegelijkertijd willen mensen ook iets betekenen. Dat bleek ook bij de eerdere opvang in Sassenheim.

De implementatie van de Spreidingswet is dan ook een thema waarbij het voor de hand ligt de dialoog met de samenleving aan te gaan. Inwoners hebben behoefte aan informatie. En de zorgen van inwoners lijken te draaien om het behouden van de harmonieuze gemeenschap. Tegelijkertijd zijn er kansen omdat deze mensen ook kunnen bijdragen aan de lokale gemeenschap. De taalbarrière, de druk op de zorg, het tekort aan docenten en de cultuurverschillen worden als belangrijke belemmeringen gezien. De dialoog richt zich niet op de vraag of we invulling geven aan de wet, maar de manier waarop. Het college vindt het belangrijk hier samen met inwoners invulling aan te geven.

Context/Coalitieprogramma
Het proces voor het komen tot duurzame opvang voor vluchtelingen is in lijn met de volgende speerpunten uit het Raadsprogramma "Samen maken we Teylingen en de Maatschappelijke Agenda":
- Doorstroming op gang brengen
- Passende woning voor alle doelgroepen
- Versnellen uitvoeren woonvisie
- Herbestemming bestaand vastgoed
- Onderzoek naar tijdelijke woonconcepten/woonunits
- Onze inwoners steunen elkaar en zetten zich in voor leefbare en veilige wijken
- Onze inwoners hebben gelijke kansen op gezondheid
- Algemene voorzieningen zijn zo veel mogelijk toegankelijk voor iedereen

Doel: Wat willen we bereiken?
De gemeente Teylingen vindt dat iedereen een veilige plek moet hebben om te kunnen wonen, als inwoner en als oorlogsvluchteling. Zo bouwen we de komende jaren tegelijk aan woningen voor woningzoekenden en zoeken we naar duurzame opvanglocaties voor vluchtelingen. Hierbij werken we nauw samen met de regiogemeenten.

Met de komst van de Spreidingswet is het realiseren van opvang voor vluchtelingen een wettelijke taak. De gemeente Teylingen houdt zich aan deze wettelijke taak door een of meerdere locatie voor asielopvang beschikbaar te stellen voor de realisatie van 252 opvangplekken.

Huidige situatie
De nood aan opvangplekken voor vluchtelingen in Nederland is hoog. Voortdurend dreigen in Ter Apel onwenselijke situaties en moeten gemeenten gebruik maken van tijdelijke (crisis)noodopvang in tenten en sporthallen. De urgentie voor de opvang van vluchtelingen is duidelijker naar voren gekomen.

Op dit moment verblijven er geen vluchtelingen in Teylingen. Eerder heeft de gemeente Teylingen al eens noodopvang geboden voor drie maanden aan tachtig alleenstaande minderjarige vreemdelingen.

Waarom leggen we dit besluit opiniërend voor: mogelijkheden/varianten

1. Richting mee te geven aan het college voor het opstellen van een afwegingskader voor een locatieselectie en communicatie en participatieplan voor het realiseren van vluchtelingenopvang volgens de spreidingswet. Bijvoorbeeld aan de hand van de volgende vragen:
    a. Hoe kijkt de raad aan tegen (een mix) van doelgroepen, waarbij andere woningzoekenden meegenomen zouden kunnen worden?
    b. Zou de raad willen gaan voor alleenstaande minderjarige vluchtelingen?
    c. Welke ruimtelijke aspecten vindt de raad belangrijk om mee te geven voor een locatie?
    d. Hoe kijkt de raad aan tegen het aantal opvanglocaties? Kleinschalig en daardoor meerdere of 1 centrale opvanglocatie?
    e. Hoe kijkt de raad aan tegen loop- en of fietsafstanden van het onderwijs en andere voorzieningen?
    f. De wetgeving gaat uit van een duurzame opvang van minimaal vijf jaar; hoe kijkt de raad aan tegen een meerjarige looptijd (> 5 jaar) van de opvang?
    g. Over welke onderdelen mogen inwoners volgens de raad wat vinden? En wat staat voor de raad al vast?
    h. In welke rol ziet de raad de inwoners als participant? (Is dat raadplegen, adviseren of op bepaalde punten zelfs meebeslissen?)
    i. Heeft de raad andere aanvullende voorstellen die zij belangrijk vindt in de uitvoering van de Spreidingswet?

Vragen voor de dialoog met de inwoners:
    1. Welke omgevingsgerichte voorwaarden vindt u belangrijk bij het bepalen van een opvanglocatie?
    2. Kent u potentiële locaties die voldoen aan de opgestelde voorwaarden voor de opvang van vluchtelingen?

Waarom leggen we dit besluit opiniërend voor: voordelen
Het onderwerp heeft een grote politieke gevoeligheid. De raad wordt daarom actief betrokken in de bestuurlijke keuzes die er worden gemaakt in het proces.

Wat moeten we meewegen bij onze meningsvorming: kanttekeningen
- Er moet een gezamenlijk plan komen voor de provincie Zuid-Holland. Er vindt dus ook regionale en provinciale afstemming plaats zodat de uitvoering voor de ketenpartners van de vluchtelingenopvang (denk aan COA, Nidos, Vluchtelingwerk, Onderwijs etc) ook realiseerbaar en uitvoerbaar is.
- Het COA zal een nauwe samenwerkingspartner zijn gedurende het gehele proces om te komen tot een opvanglocatie en hierin de realisatiekracht te maximaliseren.
- De gemeente heeft rekening te houden met wetgeving, ministeriele regelingen en uitvoeringsregelingen inzake de opvang van vluchtelingen.
- De input voor het afwegingskader voor de locatieselectie is anders dan bijvoorbeeld randvoorwaarden; de grond moet uiteraard beschikbaar zijn/te koop/te huur, de bodem van voldoende gesteldheid, de locatie brandveilig en alle

ander vereiste waar aan moet worden voldaan bij het realiseren van een opvanglocatie/huisvesting. Ook zijn er financiële randvoorwaarden vanuit de wetgeving (CAO) waar rekening mee moet worden gehouden.
- Er moet een verkenning plaatsvinden met de Provincie voor het realiseren van opvanglocaties in buiten stedelijk gebied.

Wat zijn de financiële gevolgen
Aan het ophalen van de kaders zit geen financiële gevolgen. Uitgangspunt is dat de gehele voorbereiding en uitvoering kostenneutraal verloopt voor de gemeente.

Hillegom-Lisse-Teylingen (HLT)
Dit voorstel geldt voor de gemeente Teylingen.

Communicatie

Door inwoners op een begrijpelijke manier en herhaaldelijk te blijven informeren over de implementatie van de Spreidingswet wordt voor hen duidelijk op welke manier Teylingen de opvang uitvoert en waar men aan toe is. Hierdoor weten inwoners wat er te verwachten is. Daarnaast is het belangrijk om ze waar mogelijk te betrekken. Het participatieproces start, met de input van de gemeenteraad en na het vaststellen van het communicatie en participatieplan eind april 2024.

De definitieve locatiekeuze wordt in september ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad.

Bijlagen en achtergrondinformatie
Geen.